

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 24/12138
Saksbehandler Eirin Britt Gjelsås

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalg	29.10.2024	120/24

Innspill Stortingsmelding samisk språk, kultur og samfunnsliv i 2025 - Høringsfrist 8. november 2024

Fylkesutvalg har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 120/24

Møtebehandling

Votering

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalgs vedtak

1. Fylkesutvalget i Troms fylkeskommune har behandlet innspill til stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv.
2. Troms fylkeskommunen forventer at perspektiver fra Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport innlemmes i stortingsmeldingen.
3. Troms fylkeskommune viser til tidligere innspill til regjeringen om samisk, språk, kultur og samfunnsliv, eksempelvis ved stortingsmelding folkehelse og levekår i samiske områder.
4. Troms fylkeskommune ser behov for en gjennomgang av forholdet mellom det kommunale selvstyret og de folkerettslige forpliktelsene kommuner og fylkeskommuner har, slik at dette i størst mulig grad er harmonisert på tvers av sektorer. I en slik gjennomgang vil det også være nyttig å få en oversikt over folkerettslige avklaringer og tolkninger som kan ha betydning for arbeidet med samiske spørsmål på kommunalt og fylkeskommunalt nivå.

5. Troms fylkeskommune mener det er rom for samepolitisk arenautvikling i regi av statlig nivå, der det også åpnes for lokal og regional deltakelse. Eksempelvis arrangerer Troms fylkeskommune en årlig samepolitisk konferanse.
6. Troms fylkeskommune understreker betydningen av samiske møteplasser for å øke interessen for samisk språk, kultur og samfunnsliv og bidra til å sikre godt debattklima rundt samiske saker.
7. Troms fylkeskommune ser behov for å styrke finansieringen av samisk infrastruktur i form av samiske språk-, kultur og kompetansesentra. I Troms er det ingen kommuner med samisk majoritet, samtidig som det samiske innslaget i kommunene i Troms varierer stort. Dette innebærer at det i mange kommuner er et svakt grunnlag for utvikling av kommunale tilbud. På grunn av at samene bor spredt er det nødvendig å bygge noen samiske klynger, der språk og kultur, men også næring, kompetanse og helse står i fokus.
8. Troms fylkeskommune ser også behovet for å øke rammene til de nasjonale samiske kunst- og kulturinstitusjonene da de har en særlig viktig betydning som steder der den samiske befolkningen og øvrig befolkning kan oppleve kunst og kultur på sitt eget språk og med samisk kontekst. Troms fylkeskommune ønsker særlig å peke på og Beaivváš/Beaivváš Sámi Našunálateáhter. Troms fylkeskommune mener det også er naturlig å se Riddu Riđđu Festivála i en slik kontekst.
9. Folkebibliotekene er et eksempel der regjeringen kan bidra med stimuleringsmidler, eksempelvis gjennom innkjøpsordning til samisk litteratur, til utvikling av spesifikke samiske tilbud i kommuner som ikke har egne samiske språk og kultursentra eller øvrige samiske kunst og kulturinstitusjoner. Troms fylkeskommune har en egen samisk bibliotekjeneste som ivaretar ulike tjenester bl.a. knyttet til formidling og litteraturforsyning til folkebibliotekene i Troms, Norge, Sverige og Finland.
10. Troms fylkeskommune ber om at de samiske museene i Troms, Dávvi álbmogiid guovddáš/ Senter for nordlige folk og Vardobáiki, anses som likeverdige med og har en tilsvarende finansieringsmodell som museene i det nasjonale museumsnettverket.
11. Troms fylkeskommune mener det er behov for et styrket kunnskapsgrunnlag og oversikt over samisk helse og levekår, da det vil bidra til å utvikle mer treffsikre tiltak og gode tjenester. Troms fylkeskommunen har inkludert en egen modul om samisk/kvensk/norsk-finsk befolkning i fylkeshelseundersøkelsen (sist gjennomført i 2019), og vil gjenta dette i kommende undersøkelse i 2025. Flere fylker bør følge opp om samiske moduler i sine undersøkelser.
12. Troms fylkeskommune mener at regjeringen må støtte opp om befolkningsundersøkelser i samiske områder og sikre at SAMINOR 3 kan fullføres i sin helhet frem til 2025.
13. Troms fylkeskommune viser til forslaget til endringer i folkehelseloven som Helse og omsorgsdepartementet sendte på høring 18. oktober der kravet om å vurdere situasjonen for den samiske befolkningen løftes fram spesielt.

14. Troms fylkeskommune ber om at NOU 2016:8 Hjertespråket følges opp, og intensiverer arbeidet med å definere og klargjøre hvordan sterke språkmodeller kan utøves.
15. Troms fylkeskommune ber regjeringen sikre en bedre ivaretagelse av samiske barns og unges språk og identitet, og samtidig styrke utdanningssektoren med nødvendig kompetanse for å møte fremtidens behov.
16. Troms fylkeskommune forventer at regjeringen med ny opplæringslov legger til rette for at barn og unge får mulighet til å delta i samiskspråklige miljøer.
17. Troms fylkeskommune forventer at samisk språk og kultur er en del av læreplanen.
18. Troms fylkeskommune mener det er en sammenheng mellom rekruttering og kvalifisering av samisktalende lærere, rekruttering av elever til samisk og infrastrukturen rundt de samiske klasserommene.
19. Troms fylkeskommune påpeker et kritisk behov for samisktalende pedagoger og helsepersonell.
20. Troms fylkeskommune ber om at regjeringen finner flere fleksible etter- og videreutdanningsmuligheter for samisktalende pedagoger.
21. Troms fylkeskommune ber om at regjeringen i oppdragsbrev til særlig universitetene i nord må inneholde klare forventninger at samisk kulturkompetanse i særlig profesjonsutdanninger er en naturlig integrert del av utdanningsløpet.
22. Troms fylkeskommune vil be om at det prioriteres midler til å utvikle flere og mer oppdaterte læremidler på de ulike samiske språkene, tilpasset dagens skolehverdager og teknologi. Troms fylkeskommune mener at regjeringen må ta initiativ til et hurtigspor for å få oversatt, utviklet og produsert samiske læremidler i samarbeid med Sametinget, aktuelle fylkeskommuner, forlag og kunnskapsinstitusjoner.
23. Troms fylkeskommune understreker viktigheten av fokus på digitalisering og teknologi for å sikre at samiske språk blir integrert i nye teknologiske løsninger.
24. Troms fylkeskommune ber om at regjeringen stimulerer offentlig sektor slik at det er mulig å tilgjengeliggjøre samisk språk i det offentlige rom, herunder være med å utvikle digitale løsninger. Dette for å gjøre språket mer synlig særlig for barn og unge. Eksempelvis kollektiv appen til Troms fylkeskommune Svipper, som har en samisk versjon.